

Hogeschool van Amsterdam

Programmagids

Docent Nederlands als tweede taal

Maart 2017

VOORWOORD

Deze brochure geeft u informatie over de post-hbo-opleiding Docent Nederlands als tweede taal (NT2).

De opleiding heeft een kennis- en een praktijkcomponent. Naast kennis van algemene en NT2-didactiek en tweedetaalverwerving besteedt de opleiding aandacht aan de praktijk van het lesgeven in verschillende NT2-contexten. In een stage of op een werkplek passen cursisten in het kader van de opleiding de theorie toe; zij oefenen met gevarieerde werkvormen en doen ervaring op met differentiatie.

In deze brochure vindt u informatie over de inhoud en de organisatie van de opleiding. Het certificaat voldoet aan de eis van gecertificeerd docent, zoals die door veel gemeenten gesteld wordt aan taalaanbieders.

De Hogeschool van Amsterdam is een van de instituten die het certificeringstraject namens de beroepsvereniging van docenten NT2 aanbieden.

Tineke Bunnik
Opleidingscoördinator post-hbo-opleiding Docent Nederlands als tweede taal

Alessandra Corda
Opleidingsmanager cluster Talen, Faculteit Onderwijs en Opvoeding

Wij hebben de informatie in deze brochure met zorg samengesteld. U kunt echter aan deze brochure geen rechten ontleen.

INTRODUCTIE

1. WAAROM EEN OPLEIDING DOCENT NEDERLANDS ALS TWEDE TAAL?

Migranten blijven naar Nederland komen, zowel arbeidsmigranten als vluchtelingen van binnen en buiten de Europese Unie. Daarom blijft er niet alleen voor volwassenen maar ook in het voortgezet onderwijs behoefte aan de mogelijkheid om de Nederlandse taal te leren.

Hoewel er in Nederland geen aparte bevoegdheid NT2 bestaat, wordt algemeen erkend dat NT2 'een vak apart' is. Binnen de meeste lerarenopleidingen krijgt Nederlands als tweede taal echter nog te weinig aandacht. De lerarenopleiding Nederlands van de Hogeschool van Amsterdam profileert zich op NT2-gebied met modules Tweedetaalverwerving in de reguliere lerarenopleiding en met een leerroute met directe doorstroom naar de master Nederlands als tweede taal en meertaligheid bij de UvA. De NT2-expertise uit deze studieonderdelen wordt ingezet in de post-hbo-opleiding Docent Nederlands als tweede taal.

2. VOOR WIE?

De opleiding is bedoeld voor personen die NT2-lessen geven zonder dat zij daarvoor een bewijs van bekwaamheid hebben. De minimale instapeis is dat u een officiële hbo-opleiding heeft afgerond met een diploma. Zonder aangetoond hbo-niveau bent u niet toelaatbaar tot de opleiding.

Het hebben van een onderwijsbevoegdheid strekt tot aanbeveling maar is niet verplicht. Voldoet u aan de minimale instapeis van een officiële afgeronde hbo-opleiding maar bent u in uw carrière tot nu toe nooit actief geweest in het onderwijs en/of heeft uw vooropleiding geen relatie met taal of taalleren, dan wordt in het individuele intakegesprek bekeken of u toelaatbaar bent. Het hebben van een stage- of werkplek op het moment dat de opleiding begint, is in alle gevallen noodzakelijk.

3. INTAKEGESPREKKEN

Aspirant-cursisten die het aanmeldformulier hebben ingevuld, krijgen per mail of telefonisch een uitnodiging voor het intakegesprek.

Het doel van het gesprek is tweeledig: enerzijds willen wij u nader informeren over de opleiding en bekijken of de opleiding past bij uw situatie, anderzijds willen we u de gelegenheid geven uw persoonlijke motivatie toe te lichten en vragen te stellen over zaken die voor u van belang zijn.

Uiteraard wordt tijdens dit gesprek gecontroleerd of u op grond van uw vooropleiding en arbeidsverleden toelaatbaar bent.

4. DUAAL KARAKTER: WERK OF STAGE IS NODIG

Cursisten zijn bij voorkeur werkzaam als docent- NT2 of willen daarvoor geschoold worden. Gedurende de opleiding is het vereist dat de cursist minimaal 5 uur per week Nederlands als tweede taal geeft aan inburgeraars of andere nieuwkomers. Dit mag eventueel ook in de vorm van een stage. De cursist kan zelf een werk- of stageplaats voorstellen. Docenten van de opleiding kunnen desgewenst bemiddelen bij het vinden van een stageplaats. Zij maken hierbij gebruik van het netwerk van opleidingsscholen (in vo en mbo) waarmee de tweedegraadslerarenopleidingen samenwerken. Het is van belang dat de

stageplaats geregeld is op het moment dat u met de opleiding start.

5. KENMERKEN VAN DE OPLEIDING

Duaal

De opleiding heeft een duaal karakter. Dit betekent dat leren en werken gecombineerd worden en dat de opleiding uitsluitend bedoeld is voor cursisten die werk hebben of een stage volgen. De praktijk staat centraal in de opleiding, de theorie is daarbij ondersteunend.

Training

Het accent binnen de opleiding ligt op de training van docentvaardigheden in relatie tot NT2. Dit betekent dat de deelnemers de theorie grotendeels via opdrachten verwerken en nieuwe inzichten toepassen in hun eigen praktijk. Hierop wordt systematisch gereflecteerd.

Praktisch

De opleiding is niet alleen praktijkgericht in de opzet, maar ook in de keuze van de thema's. Concrete didactische toepassingen staan centraal. Hierbij kunt u denken aan: samenwerkend leren, activerende didactiek, begeleidingsvaardigheden en gedifferentieerd onderwijs. Als vanzelfsprekend is er aandacht voor wet- en regelgeving (*Wet Inburgering*) en de voorbereiding op het Inburgeringsexamen en de Staatsexamens NT2.

PROGRAMMA

1. LEERDOELEN

Kennis

De docent

- kent tweedetaalverwervingstheorieën en kan verschillende visies en benaderingen in leermiddelen herkennen;
- kan belangrijke kenmerken en achtergronden van doelgroepen benoemen;
- is op de hoogte van de uitstroomprofielen en kent de verschillende leertrajecten;
- kan kwaliteitscriteria voor NT2-onderwijs benoemen;
- kent een grote variatie aan werkvormen voor het trainen van functionele taalvaardigheid.

Vaardigheden

De docent

- kan lesdoelen relateren aan de doelen van een onderwijsleertraject;
- kan daarvoor geschikte materialen selecteren en effectief gebruiken;
- kan geschikte werkvormen selecteren en toepassen;
- kan gedifferentieerd lesgeven;
- kan een NT2-leerder in verschillende organisatievormen (klassikaal, zelfstandig leren, buitenschools leren) begeleiden bij het leren van het Nederlands;
- kan NT2-leerders adequate en gerichte feedback geven;
- kan op systematische wijze de voortgang van cursisten in beeld brengen en bijhouden.

Houding

De docent

- is gericht op het begeleiden van cursisten in hun leerproces;
- is in staat te reflecteren op eigen handelen;
- is bereid eigen functioneren ter discussie te stellen;
- is bereid tot collegiale consultatie en intervisie;
- heeft een open houding ten aanzien van andere culturen en is bereid eigen waarden en normen ter discussie te stellen.

Deze leerdoelen zijn ontleend aan en worden verder uitgewerkt in het competentieprofiel Docent NT2.

2. WERKVORMEN

Afhankelijk van de onderwerpen en de beoogde leerdoelen worden verschillende werkvormen gebruikt:

- Colleges/instructiebijeenkomsten
- Bijeenkomsten met extensieve begeleiding door de docent.
- (Video)presentaties n.a.v. gegeven lessen
- Didactische practica
- Casusbesprekingen
- Voortgangsgesprekken
- Intervisie

3. INHOUD: KERNTHEMA'S

Vier thema's staan centraal:

1. De NT2-leerder in de Inburgering
2. De NT2-didactiek
3. Docentvaardigheden
4. De lerende docent

Hieronder kunt u zien welke onderwerpen bij de thema's aan bod komen.

1. *De cursist in de inburgering*
  - Het Inburgeringsexamen
  - De eisen van de Nederlandse maatschappij
  - Toekomstperspectief van de NT2-leerder
  - Motivatie, leerbehoeften en leervaardigheden
2. *De didactiek van NT2*
  - Formuleren van doelstellingen
  - Selectie en ordening van leerstof en onderwijsmiddelen
  - De overdracht van de leerstof
  - Het bijhouden van vorderingen van cursisten, toetsen en beoordelen
3. *Docentvaardigheden*
  - Omgaan met verschillen in cursisten en toepassen differentiatie
  - Activeren en stimuleren van het leerproces
  - Begeleiden van interactief groepswork

4. *De lerende docent*

De opleiding verwacht van de cursist dat hij/zij zich actief opstelt om voortdurend zijn onderwijskundig handelen bij het werken met inburgeraars en andere tweedetaalleerders te evalueren en te professionaliseren. Dit geldt zowel tijdens als na de opleiding.

Daarbij gaat het bijvoorbeeld om:

- Formuleren van persoonlijke leerdoelen
- Reflecteren op eigen didactisch handelen
- Observeren en feedback geven
- Hanteren van intervisietechnieken
- Bijhouden van vakliteratuur
- Deelnemen aan scholingsbijeenkomsten, workshops en symposia over NT2

4. DE BIJEENKOMSTEN

U bestudeert zelfstandig vakliteratuur. De bijeenkomsten zijn bedoeld om de theorie en de bijbehorende opdrachten te verwerken, praktijkervaringen uit te wisselen en gegeven NT2- lessen (op video opgenomen) te bespreken. U werkt hierbij in subgroepen van 4 of 5 personen. In elke bijeenkomst staan één of meer onderwerpen centraal. De gekozen werkvormen ondersteunen verdieping en toepassing van de theorie. U oefent met vaardigheden die u nodig heeft om in de groepsbijeenkomsten effectief van elkaar en met elkaar te leren.

5. VOORTGANGSGESPREK

Tijdens de opleiding voert u twee keer een voortgangsgesprek met een docent van de opleiding. Dit gesprek is bedoeld om de continuïteit te bewaken en eventuele problemen vroegtijdig te signaleren. Het logboek is uitgangspunt bij deze gesprekken.

6. DOSSIER: OPDRACHTEN EN EEN LOGBOEK

Cursisten stellen tijdens de opleiding een dossier samen. Dat dossier bestaat uit zeven opdrachten en een logboek. De opdrachten zijn afgeleid van het competentieprofiel van de NT2-docent. Voorbeelden van deze opdrachten zijn het voorbereiden, uitvoeren en evalueren van een NT2-les of het geven van effectieve feedback op een spreek- of schrijfproduct. Een andere belangrijke opdracht betreft het maken van een filmopname van een eigen les. U doet dat twee keer gedurende de opleiding. Het is van belang deze opnames tijdig te plannen en te zorgen voor apparatuur.

Een logboek is een document waarin u het leerrendement en uw ervaringen beschrijft van zowel de bijeenkomsten op de opleiding als de ervaringen op de werkplek.

7. WIJZE VAN TOETSING EN AFSLUITINGSEISEN

Aan het einde van de opleiding voert elke cursist een eindgesprek met een docent van de opleiding. Het eindgesprek heeft drie doelen: u krijgt feedback op uw einddossier, u kijkt terug op de opleiding en vooruit naar het vervolg van uw professionele carrière.

Het eindgesprek kan gevoerd worden als het dossier als voldoende is beoordeeld en de cursist minstens 80% van de bijeenkomsten heeft bijgewoond.

8. STUDIEBELASTING

De opleiding beslaat 8 maanden en in deze periode vinden 20 bijeenkomsten plaats. De studiebelasting bedraagt ongeveer 20 uur per week.

Lezen/verwerken van de theorie en het maken van de zeven opdrachten	200 uur
Voorbereiden van de bijeenkomsten	60 uur
Bijhouden logboek	40 uur
Maken en organiseren filmopnames en verslaglegging	55 uur
Bijeenkomsten: 20 x 4 uur	80 uur
Individuele gesprekken	5 uur
Werken in de praktijk (minimaal)	200 uur
Totaal	640 uur

9. CERTIFICERING

U ontvangt het certificaat indien u voldoende aanwezig geweest bent (tenminste 80% van de bijeenkomsten) en bovengenoemde toetsing met voldoende resultaat hebt afgerond.

Voor alle duidelijkheid

De opleiding geeft géén onderwijsbevoegdheid, maar een bekwaamheid in het geven van Nederlands als tweede taal. U ontvangt na afloop een landelijk erkend certificaat waarmee u de verworven bekwaamheid kunt aantonen.

10. LITERATUUR

Verplichte literatuur:

- *Handboek Nederlands als tweede taal in het volwassenenonderwijs*. Bart Bossers, Folkert Kuiken en Anne Vermeer. Coutinho 2015, tweede, herziene druk. € 46,00
- *Actief met Taal. Didactische werkvormen voor het Talenonderwijs*. Dieuwke de Coole en Anja Valk. Coutinho 2015, tweede druk. € 26,00

Aanbevolen literatuur:

- Als naslagwerk en bron van actuele leermiddelen en internetadressen: *Tijdschrift voor NT2 en taal in het onderwijs. Les: Leermiddelen 2009-2016*. Nummer 197, 33e jaargang, april 2016. € 12,50

M.b.t. *algemene* didactiek:

Voor cursisten met weinig of geen recente onderwijsachtergrond en/of –ervaring of voor cursisten die hun kennis over algemene didactiek willen opfrissen:

- *Effectief leren*. Basisboek. Sebo Ebbens en Simon Ettekhoven. Noordhoff Uitgevers bv Groningen/Houten, 2016. Vierde druk. € 39,95

PRAKTISCHE INFORMATIE

1. LOCATIE, DATA EN TIJD

De bijeenkomsten vinden plaats in één van de HvA-gebouwen.

Data Oktobergroep 2017

Lestijden: 13:40-17:30

Blok 1

maandag 30 oktober 2017
maandag 6 november 2017
maandag 13 november 2017
maandag 20 november 2017
maandag 27 november 2017

Blok 2

maandag 8 januari 2018
maandag 15 januari 2018
maandag 22 januari 2018
maandag 29 januari 2018
maandag 5 februari 2018

Blok 3

maandag 12 februari 2018
maandag 5 maart 2018
maandag 12 maart 2018
maandag 19 maart 2018
maandag 26 maart 2018

Blok 4

maandag 16 april 2018
maandag 7 mei 2018
maandag 14 mei 2018
maandag 28 mei 2018
maandag 4 juni 2018

Overige data

maandag 11 december 2017	Voortgangsgesprekken ronde 1
maandag 9 april 2018	Voortgangsgesprekken ronde 2
maandag 11 juni 2018	Eventuele extra bijeenkomst (reserve)
maandag 18 juni 2018	Eindgesprekken
maandag 2 juli 2018	Certificering

Data Februarigroep 2018**Lestijden: 09:30-13:30****Blok 1**

donderdag 8 februari 2018
donderdag 15 februari 2018
donderdag 8 maart 2018
donderdag 15 maart 2018
donderdag 22 maart 2018

Blok 2

donderdag 5 april 2018
donderdag 12 april 2018
donderdag 19 april 2018
donderdag 17 mei 2018
donderdag 24 mei 2018

Blok 3

donderdag 31 mei 2018
donderdag 7 juni 2018
donderdag 14 juni 2018
donderdag 21 juni 2018
donderdag 28 juni 2018

Blok 4

donderdag 6 september 2018
donderdag 13 september 2018
donderdag 20 september 2018
donderdag 27 september 2018
donderdag 4 oktober 2018

Overige data

donderdag 11 oktober 2018	Eventuele extra bijeenkomst (reserve)
donderdag 29 maart 2018	Voortgangsgesprekken ronde 1
donderdag 5 juli 2018	Voortgangsgesprekken ronde 2
donderdag 15 november 2018	Eindgesprekken:
donderdag 6 december 2018	Certificering

2. KOSTEN

De kosten bedragen €3.150,- voor het lesgeld, inclusief het intakegesprek. Wanneer een deelnemer zonder afmelding niet verschijnt bij het intakegesprek worden de kosten hiervan (€100,-) apart in rekening gebracht. Het lesgeld is exclusief literatuur.

3. RESTITUTIE LESGELD

Het voortijdig stoppen met de opleiding betekent in geen geval dat u aanspraak kunt maken op restitutie van het inschrijfgeld. In uitzonderlijke gevallen, bijvoorbeeld bij langdurige ziekte, kan van deze regel worden afgeweken in overleg met de opleidingscoördinator.

4. AANMELDINGSPROCEDURE

U kunt zich online aanmelden via het digitale aanmeldingsformulier. Na aanmelding ontvangt u een bevestiging per e-mail en een inschrijfformulier. U stuurt vervolgens een kopie van uw diploma en laat ons weten of u over een stage- of werkplek NT2 beschikt. Wanneer u het inschrijfformulier heeft ingevuld en uw opleiding en stage-of werkplek zijn akkoord, krijgt u een uitnodiging voor het intakegesprek met de coördinator van de opleiding.

5. MEER INFORMATIE

Heeft u nog vragen na het lezen van deze brochure? Neem dan contact op met het secretariaat van de opleiding via info-talen@hva.nl.

ALGEMENE VOORWAARDEN

OPEN INSCHRIJVING

1. *Aanmelding en Inschrijving*

Aanmelding geschiedt via een digitaal aanmeldingsformulier op de website van de Hogeschool van Amsterdam. Op volgorde van aanmelding worden kandidaten uitgenodigd voor een intakegesprek als zij aan bepaalde voorwaarden voldoen. Plaatsing geschiedt na het voeren van het intakegesprek.

2. *Betaling*

In principe ontvangt u (of uw werkgever) vóór aanvang van de opleiding een nota. De kosten dienen te worden voldaan binnen de gestelde betalingstermijn van 30 dagen. De kosten zijn vrij van btw aangezien het om scholingsactiviteiten gaat.

3. *Annulering door de Hogeschool van Amsterdam*

Bij onvoldoende inschrijvingen of overmacht behoudt de Hogeschool van Amsterdam zich het recht voor de opleiding te annuleren. De eventueel betaalde kosten worden volledig gerestitueerd.

4. *Annulering door de deelnemer*

Mocht u door omstandigheden verhinderd zijn deel te nemen aan de opleiding, dan dient u dit schriftelijk kenbaar te maken. Bij annulering korter dan één maand voor aanvang van opleiding worden de volledige kosten in rekening gebracht.

5. *Gedeeltelijke deelname of tussentijdse beëindiging*

Bij gedeeltelijke deelname of tussentijdse beëindiging door de deelnemer vindt geen restitutie van de opleidingskosten plaats. Voortijdig stoppen met de opleiding dient schriftelijk te worden gemeld aan het secretariaat.

